

Βιοποικιλότητα: Η Επιτροπή παραπέμπει στο Δικαστήριο της ΕΕ έξι κράτη μέλη επειδή δεν απέτρεψαν την πρόκληση ζημιών στην ευρωπαϊκή φύση από χωροκατακτητικά ξένα είδη

Brussels, 26 Ιανουαρίου 2023

Η Επιτροπή αποφάσισε σήμερα να παραπέμψει **τη Βουλγαρία, την Ιρλανδία, την Ελλάδα, την Ιταλία, τη Λετονία και την Πορτογαλία** στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης λόγω μη εφαρμογής διαφόρων διατάξεων του [κανονισμού \(ΕΕ\) αριθ. 1143/2014](#) για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών (στο εξής: κανονισμός για τα χωροκατακτητικά ξένα είδη). Τα χωροκατακτητικά ξένα είδη είναι φυτά και ζώα τα οποία εισάγονται τυχαία ή σκόπιμα σε περιοχή στην οποία δεν απαντώνται κανονικά.

Πρόληψη της βλάβης που προκαλείται στην ευρωπαϊκή βιοποικιλότητα

Τα χωροκατακτητικά ξένα είδη είναι μία από τις πέντε κύριες αιτίες απώλειας βιοποικιλότητας στην Ευρώπη και παγκοσμίως. Είναι φυτά και ζώα που εισάγονται τυχαία ή σκόπιμα ως αποτέλεσμα ανθρώπινης παρέμβασης σε φυσικό περιβάλλον στο οποίο δεν απαντώνται κανονικά. Αποτελούν σημαντική απειλή για τα αυτόχθονα φυτά και ζώα στην Ευρώπη, προκαλώντας εκτιμώμενη ζημία ύψους [12 δισεκατομμυρίων ευρώ ετησίως](#) στην ευρωπαϊκή οικονομία. Η αντιμετώπισή τους αποτελεί σημαντική πτυχή του στόχου της ΕΕ να σταματήσει την απώλεια βιοποικιλότητας, όπως διατυπώνεται στην [Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία](#) και στην [ευρωπαϊκή στρατηγική για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030](#).

Ο κανονισμός για τα χωροκατακτητικά ξένα είδη προβλέπει μέτρα που πρέπει να ληφθούν σε ολόκληρη την ΕΕ σε σχέση με τα χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος. Τα έξι κράτη μέλη δεν εκπόνησαν, δεν εφάρμοσαν και δεν κοινοποίησαν στην Επιτροπή σχέδιο δράσης (ή δέσμη σχεδίων δράσης) για την αντιμετώπιση των σημαντικότερων διαδρομών εισαγωγής και εξάπλωσης αυτών των χωροκατακτητικών ξένων ειδών. Επιπλέον, η Βουλγαρία και η Ελλάδα δεν έχουν ακόμη θεσπίσει σύστημα επιτήρησης των χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος ούτε το έχουν συμπεριλάβει στο υφιστάμενο σύστημά τους, μολονότι όφειλαν να το πράξουν μέχρι τον Ιανουάριο του 2018. Επίσης, η Ελλάδα δεν διαθέτει τις δομές για τη διενέργεια των επίσημων ελέγχων που απαιτούνται για την πρόληψη της εκούσιας εισαγωγής χωροκατακτητικών ξένων ειδών.

Μέτρα επιβολής της νομοθεσίας από την Επιτροπή

Τον Ιούνιο του 2021 η Επιτροπή απέστειλε [προειδοποιητική επιστολή](#) σε 18 κράτη μέλη (Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχία, Γερμανία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Κροατία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία και Σλοβακία) και τον Φεβρουάριο του 2022 απέστειλε [αιτιολογημένη γνώμη](#) σε 15 εξ αυτών (Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Γαλλία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία και Σλοβακία). Έκτοτε, έντεκα κράτη μέλη έχουν συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις τους και ένα από αυτά θα λάβει αμέσως τα ελλείποντα μέτρα. Ωστόσο, παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί, τα υπόλοιπα έξι κράτη μέλη (**Βουλγαρία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Λετονία και Πορτογαλία**) δεν έχουν αντιμετωπίσει πλήρως τις αιτιάσεις. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι προσπάθειες που έχουν καταβάλει μέχρι σήμερα οι αρχές των έξι κρατών μελών δεν ήταν ικανοποιητικές ούτε επαρκείς και, επομένως, τα παραπέμπει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ιστορικό

Ο κανονισμός για τα χωροκατακτητικά ξένα είδη τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2015 και επικεντρώνεται σε είδη που θεωρούνται «ενωσιακού ενδιαφέροντος». Ο σχετικός κατάλογος περιλαμβάνει αυτή τη στιγμή 88 είδη, για παράδειγμα φυτά όπως ο υδρούακινθος και ζώα όπως η ασιατική σφήκα ή ο νυκτερευτής, για τα οποία απαιτείται η ανάληψη δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα για να αποτρέψουν την εκούσια ή ακούσια εισαγωγή των εν λόγω ειδών στην ΕΕ, να τα εντοπίσουν και να λάβουν μέτρα ταχείας εξάλειψης σε πρώιμο στάδιο της εισβολής ή, αν τα είδη έχουν ήδη εξαπλωθεί ευρέως, να λάβουν μέτρα για την εξάλειψη, τον έλεγχο ή την πρόληψη της περαιτέρω εξάπλωσής τους.

Υπάρχουν τουλάχιστον 12.000 ξένα είδη στο ευρωπαϊκό περιβάλλον, εκ των οποίων το 10-15 % είναι

χωροκατακτητικά. Τα χωροκατακτητικά ξένα είδη μπορούν να προκαλέσουν την εξαφάνιση αυτόχθονων ειδών σε τοπικό επίπεδο, για παράδειγμα μέσω του ανταγωνισμού για περιορισμένους πόρους, όπως τρόφιμα και ενδιαιτήματα, μέσω διασταυρώσεων ή της εξάπλωσης ασθενειών. Μπορούν να αλλοιώσουν τη λειτουργία ολόκληρων οικοσυστημάτων, υπονομεύοντας την ικανότητά τους να παρέχουν πολύτιμες υπηρεσίες, όπως η επικονίαση, η ρύθμιση της διαδρομής των υδάτων ή ο έλεγχος των πλημμυρών. Η ασιατική σφήκα για παράδειγμα, η οποία εισήλθε τυχαία στην Ευρώπη το 2005, απειλεί τους αυτόχθονες πληθυσμούς μελισσών, μειώνει τη βιοποικιλότητα των αυτόχθονων εντόμων σε τοπικό επίπεδο και επηρεάζει τις υπηρεσίες επικονίασης γενικότερα.

Τα χωροκατακτητικά ξένα είδη έχουν συχνά σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις, μειώνοντας τις αποδόσεις της γεωργίας, της δασοκομίας και της αλιείας. Για παράδειγμα, τα αμερικανικά κτενοφόρα που εισήχθησαν τυχαία στον Εύξεινο Πόντο ήταν υπεύθυνα για την απότομη μείωση τουλάχιστον 26 εμπορικών ιχθυοαποθεμάτων του Εύξεινου Πόντου, συμπεριλαμβανομένου του γαύρου και του σκουμπριού. Τα χωροκατακτητικά είδη μπορούν να βλάψουν τις υποδομές, να παρεμποδίσουν τη μεταφορά ή να μειώσουν τη διαθεσιμότητα νερού, όταν εμποδίζουν τις πλωτές οδούς ή φράζουν τους βιομηχανικούς αγωγούς υδάτων.

Τα χωροκατακτητικά ξένα είδη μπορούν επίσης να αποτελέσουν μείζον πρόβλημα για την ανθρώπινη υγεία, επειδή μπορούν να προκαλέσουν σοβαρές αλλεργίες και δερματικά προβλήματα (π.χ. εγκαύματα που προκαλούνται από το ηράκλειο) και να λειτουργήσουν ως φορείς επικίνδυνων παθογόνων παραγόντων και νόσων (π.χ. μετάδοση νόσων στα ζώα και στον άνθρωπο από τους νυκτερευτές).

Στο πλαίσιο αυτό, η προληπτική δράση που αποτελεί αντικείμενο των σημερινών αποφάσεων παραπομπής στο Δικαστήριο της ΕΕ αποτελεί σημαντική επένδυση, δεδομένου ότι η πρόληψη της εισαγωγής χωροκατακτητικών ειδών είναι πολύ πιο αποτελεσματική και λιγότερο δαπανηρή απ' ό,τι η αντιμετώπιση και ο μετριασμός των ζημιών αφού τα είδη αυτά εξαπλωθούν.

Για περισσότερες πληροφορίες

[Δελτίο Τύπου για τα χωροκατακτητικά ξένα είδη — Φεβρουάριος 2022](#)

[Βάση δεδομένων αποφάσεων για παραβάσεις](#)

[Ενωσιακή διαδικασία επί παραβάσει](#)

[Σύνδεσμος προς τη δέσμη παραβάσεων του Ιανουαρίου 2023](#)

IP/23/167

Αρμόδιοι επικοινωνίας:

[Adalbert JAHNZ](#) (+ 32 2 295 31 56)

[Daniela STOYCHEVA](#) (+32 2 295 36 64)

Ερωτήσεις του κοινού: [Europe Direct](#) τηλεφωνικά [00 800 67 89 10 11](#) ή με [ηλεκτρονικό μήνυμα](#)